

KANSALLINEN
KOULUTUKSEN
ARVIOINTIKESKUS

Aikuisten perusopetus

Webinaari 7.9.2020

KANSALLINEN
KOULUTUKSEN
ARVIOINTIKESKUS

Ohjelma

10.30–11.30

**Johtopäätökset ja suositukset
keskustellen**

Tarja Frisk, johtava arviointiasiantuntija,
Karvi

Sari Liski, varapuheenjohtaja,
Aikuislukioliitto

11.30–11.45

Kommenttipuheenvuoro

Jyrki Sipilä, rehtori, Helsingin aikuisopisto

11.45–12.00

Yhteistä keskustelua

KANSALLINEN
KOULUTUKSEN
ARVIOINTIKESKUS

Webinaarikäytännöt:

Huolehdiathan, että mikrofoni on kiinni esitysten ajan.

Esitysten aikana ja jälkeen on varattu aikaa keskustelulle ja kysymyksille.

Keskustelukenttää voi käyttää yksittäisiin kommentteihin ja puheenvuoropyyntöihin.

Puheenvuoroa pyydetään kirjoittamalla keskustelukenttään PV etunimi sukunimi.

**Toivomme, että somessa käytetään tämän arvioinnin yhteydessä hashtagia
#MaahanmuuttajienKoulutuspolut.**

Arviointiaineisto: Aikuisten perusopetus

	N	%
Järjestäjäkysely	47	100
Opettajakysely	197	
Fokusryhmätilaisuudet	37	
Webinaari	32	

KANSALLINEN
KOULUTUKSEN
ARVIOINTIKESKUS

Johtopäätökset ja suositukset

KANSALLINEN
KOULUTUKSEN
ARVIOINTIKESKUS

Johtopäätös 1:

Aikuisten perusopetuksen opiskelijapaikkojen saatavuus on kokonaisuutena riittävä – koulutukseen ohjaamisen periaatteita ja alueellista yhteistyötä on tarpeen edelleen vahvistaa

- **Opiskelijapaikkoja on tarjolla pääosin riittävästi suhteessa kysyntään.**
Paikkojen saatavuus kuitenkin vaihtelee alueittain ja järjestäjittäin.
- **Opiskelijat ovat järjestäjien mukaan pääosin osaamisensa ja tarpeidensa mukaisessa koulutuksessa koulutukseen ohjaavasta tahosta riippumatta.**
Opettajien näkemys on kriittisempi.
- **Koulutukseen ohjaamisen periaatteet eivät ole yhteneväiset.**
- **Kansallisen ja alueellisen profiloinnin tarvetta on suhteessa kotoutumiskoulutukseen ja vapaan sivistystyön lukutaitokoulutukseen.**

1. Suositukset

- **Aikuisten perusopetuksen profiilia on tarpeen vahvistaa edelleen kansallisesti ja alueellisesti eri-ikäisille, oppivelvollisuuden ylittäneille, yleissivistävää koulutusta tarvitseville ja heikot perustaidot ja valmiudet omaaville aikuisille suunnattuna koulutuksena.**
- **Aikuisten perusopetuksen profiilia on tarpeen selkiyttää erityisesti suhteessa vapaan sivistysyön lukutaitokoulutukseen ja kotoutumiskoulutukseen.**
- **Alueellista yhteistyötä on tärkeää vahvistaa, jotta kaikille opiskelijoille olisi tarjolla opiskelijan tarpeita vastaava koulutuspolku.**
- **Järjestäjien yhteistä näkemystä aikuisten perusopetuksen kohderyhmistä, sisällöistä, toteutuksesta ja arvioinnista on tarpeen vahvistaa kansallisesti.**

KANSALLINEN
KOULUTUKSEN
ARVIOINTIKESKUS

Johtopäätös 2:

**Opintojen
henkilökohtaistaminen
toteutuu keskimäärin hyvin,
mutta yksilöllisten
opintopolkujen toteutumista
tulee tukea**

- **Opiskelijoiden osaamista tunnustetaan ja tunnustetaan.**
- **Opiskelijoille laaditaan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma, jota seurataan ja päivitetään tarpeen mukaan.**
- **Opiskelijat voivat suorittaa tarpeidensa mukaan osia tai koko perusopetuksen oppimäärän.**
- **Yksilöllisten opintopolkujen käytännön toteutuminen aikuisten perusopetuksessa vaatii edelleen työtä, jotta opiskelijat voivat saavuttaa tavoitteensa.**
- **Opiskelun loppuvaiheen jatko-ohjauksen osalta yhteistyötä tehdään TE-toimiston, kunnan tai muun ohjaavan tahon kanssa.**

2. Suositukset

- **Vaikka opintojen henkilökohtaistaminen on kokonaisuudessaan toimivaa, on opintojen henkilökohtaistamista tarpeen vahvistaa edelleen erityisesti eri kohderyhmille sopivien opintojen näkökulmasta.**
- **Opiskelijan tarpeiden mukaisten opintojen suorittamista koko aikuisten perusopetuksen oppimäärän sijaan on tärkeää edelleen vahvistaa. Joillakin opiskelijoilla, joilta puuttuu yleissivistävä koulutustausta, esimerkiksi iän tai taitojen perusteella tarkoituksenmukainen tavoite voi olla vain alkuvaiheen suorittaminen.**

KANSALLINEN
KOULUTUKSEN
ARVIOINTIKESKUS

Johtopäätös 3:

Aikuisten perusopetuksen rakenne on toimiva – opintojen sisältöihin ja arviointiin ja opiskelijoiden tuen tarpeeseen on kiinnitettävä enemmän huomiota

- **Rakenne on koettu toimivaksi, se on yhtenäistänyt ja selkeyttänyt aikuisten perusopetuksen toteutusta.**
- **Opiskelijat saavat eri oppilaitoksissa alkuvaiheessa erilaiset valmiudet, kielitaidon ja osaamisen.**
- **Alkuvaiheessa tavoiteltava osaamisen taso on epäselvä oppilaitoksille ja opettajille.**
- **Monella opiskelijalla on niin heikot opiskeluvälmiudet ja elämänhallinnan haasteet, että opiskelu ja oppiminen alkuvaiheessa on haastavaa.**
- **Opetussuunnitelman perusteet ovat vaativat suhteessa maahanmuuttajataustaisten opiskelijoiden taustaan, opiskeluvälmiuksiin ja opiskeluun käytettävissä olevaan aikaan.**

3. Suositukset

- **Arviointiryhmä ehdottaa, että aikuisten perusopetuksen alkuvaiheen arviointia kehitetään samaan suuntaan kuin päättövaiheen arviointia määrittelemällä osaamistavoitteet ja arviointikriteerit.**
- **Arviointiryhmä suosittelee, että koulutuksen järjestäjät arvioivat opiskelijoiden osaamisen tason ennen päättövaiheeseen ohjaamista.**
- **Arviointiryhmä ehdottaa, että Opetushallitus tarkastelee aikuisten perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden tavoitteiden ja sisältöjen vaativuutta suhteessa opintoihin käytettävissä olevaan aikaan ja opiskelijoiden opiskeluvalmiuksiin.**
- **Koulutuksen järjestäjien ja opettajien on varmistettava opiskelijalle oman tasoinen opiskelu henkilökohtaistamisen pohjalta.**

KANSALLINEN
KOULUTUKSEN
ARVIOINTIKESKUS

Johtopäätös 4:

Rahoitus toimii pääosin hyvin, mutta opiskelijoiden tuen tarpeen ja opiskelijamäärien ennakoinnin vaikeus aiheuttavat haasteita

- **Aikuisten perusopetuksen valtionosuusjärjestelmä koetaan kokonaisuutena pääosin toimivaksi, *mutta rahoitus ei kaikilta osin tue opiskelijoiden koulutuspolkuja.***
- **Lukutaitovaiheen rahoitus on järjestäjien ja opettajien mukaan riittämätön, *koska lukutaitovaiheen opetus edellyttää pienryhmäopetusta ja opiskelijan monipuolista tukemista.***
- **Hylätyt kurssisuoritukset kuluttavat opiskelijakohtaista valtionosuudella rahoitettujen kurssien määrää.**
- **Ennakoiminen on opiskelijamäärien vaihtelun vuoksi haastavaa ja se tuottaa järjestäjille yllätyksellistä resurssipulaa ja suunnittelun haasteita.**

4. Suositukset

- **Arviointiryhmä esittää pohdittavaksi sitä, että kurssien kertausmahdollisuus mahdollistetaan paremmin niin, että oppilaitos saa hylätyn kurssin kertauksesta rahoitusta.**
- **Lukutaitovaiheessa ryhmäkoon tulee mahdollistaa yksilöllinen opiskelu pienryhmissä ja opiskelijoiden tarvitsema tuki opintoihin. Arviointiryhmä suosittaa, että lukutaitovaiheen opintojen kestoa pidennetään ja lukutaitovaiheen suoritusten yksikköhintaa nostetaan.**
- **Koulutuksen rahoitusta on tarpeen kehittää niin, että se mahdollistaa opiskelijoille myös hitaamman etenemisen opinnoissa. Lisäksi arviointiryhmä ehdottaa, että opetus- ja kulttuuriministeriö huomioi rahoituksessa ohjaustyön kustannukset.**

KANSALLINEN
KOULUTUKSEN
ARVIOINTIKESKUS

Johtopäätös 5:

**Opetus- ja ohjaushenkilöstö
on osaavaa, mutta työn tueksi
tarvitaan vertaistukea ja
monipuolista
maahanmuuttajien opetuksen
ja ohjauksen osaamisen**

- **Opetus- ja ohjaushenkilöstön osaaminen on riittävää, *mutta näkemykset henkilöstön määrän riittävydestä suhteessa opiskelijoiden tarpeisiin ja määrään vaihtelivat.***
- **Opetus- ja ohjaushenkilöstöllä on tarvetta opetus- ja ohjaushenkilöstön väliselle verkostoitumiselle ja vertaisoppimiselle, vertaistuelle, **hyvien käytänteiden jakamiselle, kuten toisten opetuksen seuraamiseen ja yhteisen opetusmateriaalin laadintaan.****

5. Suositukset

- **Arviointiryhmä suosittaa, että koulutuksen järjestäjät mahdollistavat ja tukevat opetus- ja ohjaushenkilöstön keskinäistä yhteistyötä ja vertaisoppimismahdollisuuksia osaamisen ja työhyvinvoinnin tukemiseksi.**
- **Koulutuksen järjestäjien tulee varmistaa, että opetus- ja ohjaushenkilöstön osaamisen kehittämistä tuetaan täydennyskoulutuksen avulla. Täydennyskoulutuksessa tulisi käsitellä muun muassa arviointia, kielitietoista opetusta, monikulttuurisuuden ymmärtämistä ja erityisopetusta.**
- **Opettajien arviointiosaamista on tarpeen kehittää. Arviointiryhmä ehdottaa Opetushallitukselle pohdittavaksi yhteisen tukimateriaalin laatimista arvioinnista, jotta opettajille muodostuu riittävän yhteinen käsitys alkuvaiheessa tavoiteltavasta osaamisen tasosta.**
- **Arviointiryhmä ehdottaa, että koulutuksen järjestäjät kokoavat opettajien tueksi hyvien käytäntöjen digitaalisen alustan.**

KANSALLINEN
KOULUTUKSEN
ARVIOINTIKESKUS

Johtopäätös 6:

Yhteistyö eri tahojen välillä toimii, mutta koulutuspolkujen sujuvoittamiseksi tarvitaan systemaattisempaa yhteistyötä eri toimijoiden

- **Aikuisten perusopetuksen järjestäjien yhteistyö TE-toimistojen, kuntien, maahanmuuttajien osaamiskeskusten, kotoutumiskoulutuksen, vapaan sivistystyön ja ammatillisen koulutuksen kanssa on pääosin toimivaa.**
  - *Yhteistyön tekemisessä on kuitenkin eroja järjestäjien välillä.*
- **Kaikki järjestäjät eivät tee yhteistyötä ammatillisen koulutuksen, vapaan sivistystyön tai kotoutumiskoulutuksen kanssa.**
- **Järjestäjät tekevät aktiivisesti yhteistyötä toisten aikuisten perusopetuksen järjestäjien kanssa,**

6. Suositukset

Jotta opiskelijoiden koulutuspolut sujuvat, on tärkeää, että kaikki aikuisten perusopetuksen järjestäjät varmistavat riittävän ja systemaattisen yhteistyön tekemisen erityisesti siirtymävaiheissa. On tärkeää huolehtia siitä, että opiskelijoiden tiedot välittyvät kumpaankin suuntaan ja turvata jatko-ohjaus opintojen aikana ja niiden jälkeen.

KANSALLINEN
KOULUTUKSEN
ARVIOINTIKESKUS

Kommenttipuheenvuoro

Rehtori
Jyrki Sipilä, Helsingin
aikuisopisto

KANSALLINEN
KOULUTUKSEN
ARVIOINTIKESKUS

Anna meille palautetta
aikuisten perusopetuksen
työpajasta tämän päivän
aikana:

www.menti.com

Kirjautumiskoodi: 74 15 38 1

Kiitos!